

Siostra Teresa Sanno

Sprawozdanie z zarządzania dobrami i sprawozdanie finansowe

30 października 2021

Dzień dobry, Siostrze Françoise, drogie Siostry i Ojcowie!

Dzisiejsze popołudnie poświęcone jest zarządzaniu dobrami Zgromadzenia i zgodnie z naszymi Konstytucjami, Konwent Generalny jest dla Ekonomki Generalnej okazją, by zdać wam sprawę z tego zarządzania. Św. Wincenty pochwalił sposób, w jaki św. Ludwika de Marillac zarządzała Zgromadzeniem, mówiąc: „Żaden dom zakonny nie jest tak dobrze zarządzany jak dom Sióstr Miłosierdzia”¹. Od samego początku, św. Ludwika przekazywała swe rozliczenia Księdzu Wincentemu, który je podpisywał. Dziś tę piękną tradycję kontynuuje Przełożony Generalny. Św. Ludwika przywiązywała dużą wagę do zdawania sprawy z zarządzania i w takim duchu formowała pierwsze Siostry Miłosierdzia.

Niektórym z was temat może wydawać się trudny. Jednakże Ephata pomoże nam zrozumieć liczby, które odzwierciedlają żywotność Zgromadzenia, Sióstr i służby Ubogim, a także cel zarządzania dobrami przez Siostry Miłosierdzia. Konferencja będzie podzielona na 3 części:

- I. Co rozumiemy przez ekonomię?
- II. Konkretne sprawozdanie Ekonomatu Generalnego z zarządzania
- III. Znaczenie formacji w zakresie ekonomii

CO ROZUMIEMY PRZEZ EKONOMIĘ?

To dyscyplina analizująca gospodarkę jako działalność człowieka, na którą składa się: produkcja, dystrybucja, wymiana oraz konsumpcja dóbr i usług. Ekonomia jest podłożem wszystkiego, co robimy (ołówek, który dziś trzymamy, nasza odzież, żywność itd.). Trzymamy się z daleka od liczb czy rachunków. A w gruncie rzeczy, „wymiar ekonomiczny jest ściśle związany z osobą i misją. Poprzez ekonomię dokonywane są wybory znaczące dla życia osobistego i wspólnego, w których powinno być widoczne świadectwo ewangeliczne dostrzegające potrzeby braci i siostr”². Ekonomia ma ludzkie oblicze, a dla nas, Sióstr Miłosierdzia, to są tysiące twarzy Ubogich, którym służy każda Siostra Miłosierdzia w Zgromadzeniu.

Od kilku lat jesteśmy świadkami prawdziwej „rewolucji” w odniesieniu do ekonomii. Kilka sympozjów i dokumentów jest prawdziwym wezwaniem do **czuwania**, by nasze ubóstwo nie było teoretyczne. „Ubóstwo teoretyczne niczemu nie służy. Ubóstwa trzeba się uczyć, dotykając ciała Chrystusa ubogiego, w kontakcie z maluczkimi, z chorymi, z dziećmi”³. Papież zachęca, abyśmy „nadal byli dla Kościoła i dla świata forpoczta wrażliwości na wszystkich ubogich”⁴. Czynimy to, starając się być wierne naszemu charyzmatowi, służąc „Ubogim pozbawionym wszystkiego”: gdy zakładamy nowe placówki, gdy podejmujemy nowe posługi (w odpowiedzi na handel kobietami), w czasie katastrof (na Haiti, w Meksyku, Ameryce Środkowej, Brazylii, na Filipinach, w Indonezji, podczas globalnej pandemii wywołanej wirusem COVID, itd. ...)

Od roku 2015, w Kościele i w Dykasterii ds. Życia Konsekwowanego zmieniało się nawet słownictwo ekonomiczne.

- Kościół najpierw mówił o „zarządzaniu” dobrami, później o „**nowym przemyśle**ni Ekonomii”, wzywając do przejrzystości i czujności, by zagwarantować prawidłowe działanie. Wreszcie otrzymaliśmy ostatni bardzo ważny dokument zredagowany przez Kongregację ds. Instytutów Życia Konsekwowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego zatytułowany: **Ekonomia w służbie charyzmatu i misji**, którego już sam tytuł mówi wszystko. Tekst ten podpisany przez kard. Prefekta i zatwierdzony przez Ojca Świętego ma charakter normatywny, to znaczy ma moc prawną. Przed sformułowaniem konkretnych ukierunkowań, w niniejszym dokumencie cały rozdział został poświęcony upodabnianiu się do Chrystusa ubogiego, jedynej Reguły życia, jedynej Reguły naszych wyborów, by umieścić w centrum człowieka, najuboższego i w ten sposób umożliwić udział w godności Syna Człowieczego. „Nowe przemyślenie ekonomii musi nastąpić poprzez uważne rozeznawanie: słuchanie Słowa Bożego, historii⁵ i Ubogich”.

W okresie pandemii, zostało zorganizowane spotkanie dla wszystkich najlepszych, młodych finansistów z całego świata. Mówi się, że po Covid 19 musimy zacząć od nowa. Czy jednak jesteśmy przekonane, że należy zacząć od nowa, robiąc dokładnie to, co robiliśmy wcześniej? W grupie roboczej Siostry Alessandry Smerilli, uczestnicy woleli używać czasownika „**odrodzić**”, „pójść w kierunku przeobrażenia ekonomii, świata pracy i społeczeństwa, ucząc się na bazie tego, co przeżyliśmy. Uważamy, że to jest prawdziwe wyzwanie po traumie pandemii, która objęła całą planetę”⁶.

Jest to dla nas delikatny i decydujący czas, podczas którego powinniśmy położyć solidne fundamenty pod zrównoważony, rozłożony w czasie rozwój, ale można tego dokonać jedynie podążając za św. Wincentym, który wzywa nas do bycia kreatywnymi, gdyż „miłość jest twórcza aż do nieskończoności”.

Odrodzić to zacząć od tego, co dawne, aby to ożywić, dać mu nowe życie przemienione miłością Chrystusa. Nie chodzi o to, by przekreślić przeszłość, ale przeciwnie, ona stanowi fundament, który powinniśmy odrodzić, ożywić, gdyż – jak mówi pisarz Carlo Levi – „Przyszłość ma antyczne serce”.

Dla nas Sióstr Miłosierdzia, naszym sercem i naszą misją jest służba Chrystusowi w Ubogich. „Pierwszym kapitałem, który należy ocalić i docenić, jest człowiek, osoba w swej integralności”⁷. Dlatego też wymiar ekonomiczny jest ściśle związany z osobą i z misją, zobowiązuje nas do stawiania sobie pytań odnośnie naszego stylu życia, naszych dzieł, ich finansowania i przeznaczenia. W takim sposobie życia uwidacznia się nasz charyzmat.

Zgromadzenie zawsze brało pod uwagę to pojęcie ludzkiego oblicza ekonomii, które udało się na nowo ożywić dzięki:

– **publikacji nowego Przewodnika dla Ekonomki Prowincjalnej, 24 kwietnia 2017**

Niniejszy Przewodnik jest owocem pracy Siostry Pii HUMBEL wraz z Międzynarodową Komisją Finansów oraz Rady Zgromadzenia. Doprowadziłam go tylko do końca. Wraz z pojawieniem się 6 stycznia 2018 „Ukierunkowań Ekonomii w służbie charyzmatu i misji”, był taki moment zawahania: „Czy w Przewodniku uwzględniono te ukierunkowania?” Tak, we wszystkich artykułach. Należy tylko dodać jedno wyjaśnienie: *„W przypadku budowy nowego budynku, nawet jeżeli jest to akt administracji nadzwyczajnej, nie jest konieczne zwracanie się do Rzymu, w wyjątkiem sytuacji, gdy korzysta się z kredytu”*. Niniejszy Przewodnik jest zatem tekstem awangardowym.

– **znaczącej pracy wykonanej przez Międzynarodową Komisję Finansów**

Współpraca między członkiniami ubogaca nas i jest efektywna. Każda Siostra po przeanalizowaniu sprawozdań i wspólnych projektów (projektów systemowych) podpisuje swój raport. W ten sposób każda członkini Międzynarodowej Komisji Finansów ma większą odpowiedzialność. Delikatne kwestie nadsyłane przez Prowincje są analizowane wspólnie z zachowaniem dyskrecji, w sposób kompetentny i z należytą dokładnością.

– **naleganiu na budżet prognozowany podczas analizy rachunków i moich wystąpień w różnych Prowincjach**

Budżet należy wykonać, ale przede wszystkim przestrzegać (np: często rachunki są rzeczywiście rozbieżne z prognozą). Tymczasem Przewodnik dla Ekonomki Prowincjalnej poświęca kilka stron budżetowi, który jest składowym elementem prawidłowej administracji. Wszystkie ostatnie dokumenty Kościoła zalecają to przewidywanie i monitorowanie budżetu. W Radzie Generalnej czynimy to często. Regularne zdawanie sprawy Przełożonym jest ważne dla podejmowania koniecznych decyzji.

KONKRETNE SPRAWOZDANIE EKONOMATU GENERALNEGO Z ZARZĄDZANIA

[...]

ZNACZENIE FORMACJI W ZAKRESIE EKONOMII

Ta formacja jest bardzo zalecana przez wszystkie ostatnie dokumenty Kościoła.

„Formacja w wymiarze ekonomicznym, zgodnie z własnym charyzmatem, jest kwestią fundamentalną, aby decyzje podejmowane w ramach misji mogły być innowacyjne i profetyczne”⁸.

Formacja i nawrócenie umożliwiają lepszą analizę sytuacji ekonomicznej dzieł i wspólnot naszych Prowincji. Uczy nas, abyśmy się stale odnawiali i byli wyczulone na rzeczywistość Ubogich.

Jesteście odpowiedzialne za formację, w tym formację w zakresie ekonomii oraz gospodarki o obiegu zamkniętym (ang. circular economy), zwanej również zrównoważonym i solidarnym rozwojem, który jest bardzo ważny i mocno zalecany przez Papieża w encyklice Laudato Si. Formacja powinna skupiać się na człowieku, który jest sercem boskiego planu stworzenia. Jak zarządzamy wodą, energią, papierem...?

Co robimy z naszymi odpadami? Jak formujemy, by spowolnić potrzebę konsumpcji, by żyć bardziej ubogo?

A można by pójść jeszcze dalej.... Gdyż nie chodzi tu o przeprowadzanie formacji w zakresie technologii, ale o pobudzanie do refleksji nad naszym stylem życia, stylem, który nie może pomijać wymiaru ekologicznego. Ekonomia nie jest poza obrębem życia religijnego. Sposób, w jaki zarządzamy, powinien mówić o Bogu. Ślub ubóstwa ma 3 wymiary: zaprasza do ujawniania, głoszenia i odwiedzania. Ujawniania niesprawiedliwości prowadzących do wyzysku najsłabszych. Głoszenia, że istnieją drogi wyjścia z tego i że można coś zmienić. Odwiedzania w duchu braterskim tych, którzy nie wybrali biedy, ale cierpią z jej powodu. Konkretna refleksja nad ślubem ubóstwa jest zawsze konieczna, abyśmy jako Siostry Miłosierdzia właściwie ukierunkowały nasze życie.

Rozumiecie więc, dlaczego pragnęłam poruszyć temat formacji. Ona uczy interioryzacji, umiłowania, rozeznawania, znajdowania nowych dróg nawrócenia. Zgodnie z charyzmatem, służba Ubogim i formacja pomagają dokonywać wyborów ukierunkowanych na misję. Jednakże często, gdy mówimy o formacji, ekonomia prawie wcale nie jest uwzględniana, chociaż powinna być nauczana od formacji początkowej.

Zachęcam was do formowania Sióstr, by właściwie wykorzystywały dobra Zgromadzenia zgodnie z duchem Założycieli. To dziedzina, w której powinny panować pewna surowość (dokładność), uczciwość, „przejrzystość, odpowiedzialność i efektywność”;⁹ dziedzina, w której powinny znaleźć odzwierciedlenie ewangeliczne i społeczne wybory Zgromadzenia (sprawiedliwość i solidarność z Ubogimi).

PODSUMOWANIE:

Nie mogę zakończyć tego raportu bez podziękowania i wyrażenia wam mojej wdzięczności. Nie można działać w pojedynkę, należy dużo rozmawiać, współpracować, dzielić się i słuchać innych. Razem, aby dowartościowywać dary wszystkich i potrafić koordynować zarządzaniem i projektami w celu lepszego zagwarantowania ciągłości służby, zgodnie z duchem św. Wincentego i św. Ludwiki.

Moje pierwsze podziękowania kieruję do Siostry Kathleen, która mnie wspierała, dodawała otuchy. Przede wszystkim to jej zaufanie i codzienna współpraca pomogły mi pokochać posługę bycia Ekonomką Generalną i poczuć się w niej swobodnie. Teraz czyni to Siostra Françoise.

Moje podziękowania kieruję również do ekipy Ekonomatu, która przez te lata pracowała w cieniu, ale pomogła mi zrozumieć i stać się tym, kim jestem. W sposób szczególny Pani Solenne Jobelot, która pomogła mi w reorganizacji posługi i połączyła kilka księgowości zwłaszcza te, które dotyczą waszych rachunków bieżących i misji (dary), co umożliwia lepszą czytelność.

Dziękuję również za wasze serdeczne przyjęcie mnie podczas wizyt i spotkań formacyjnych w waszych krajach, wyrwały się one w moim sercu. Były źródłem modlitwy, ubogacenia, dzielenia. Przede wszystkim otworzyły mi oczy na waszą rzeczywistość, na to, czym życie i zmieniły moje spojrzenie. Wszędzie czułam się jak u siebie, a wasza służba Ubogim odnowiła moją posługę jako Ekonomki Generalnej. Dziękuję każdej z was.

I jakże nie wychwalać i nie dziękować Tobie, mój Boże, za Twoją Opatrzność, którą otaczałeś maluczkie Zgromadzenie. Oddałeś nas pod opiekę Najświętszej Maryi Panny, Jedynej Matki Zgromadzenia. Matko Boża od Cudownego Medalika, składamy w Twoje dłonie Ekonomat Generalny, aby w dalszym ciągu był narzędziem relacji, dzielenia, komunii między Prowincjami, by nasze jedyne bogactwo, Ubodzy, byli naprawdę skarbem naszych serc.

1) Św. Wincenty a Paulo – Coste XIII, 695.

2) *Ekonomia w służbie charyzmatu i misji*, 12

3) *Orędzie Papieża Franciszka do uczestników I Sympozjum poświęconego zarządzaniu dobrami*, 8 marca 2014.

4) *Tamże*.

5) Por. *Ekonomia w służbie charyzmatu i misji*, 15.

6) Wywiad z Siostrą Smerilli, 14.09.2020.

7) *Ekonomia w służbie charyzmatu i misji*, 12.

8) *Ekonomia w służbie charyzmatu i misji*, 19.

9) Por. Siostra Kathleen, *Wprowadzenie do Przewodnika dla Ekonomki Prowincjalnej*.